

www.ketab.ir

نیمای:

پاتریس پاوی
میزانسن معاصر
اجرای تئاتر
در آغاز هزاره سوم

ترجمه علی حاجی ملاعلی

سرشناسه: پاوی، پاتریس، ۱۹۴۷-م. Pavis, Patrice, 1947-

عنوان و نام پدیدآور: میزانشن معاصر: اجرای تئاتر در آغاز هزاره‌ی سوم/ پاتریس پاوی، [مترجم] علی حاجی ملاعلی.

مشخصات نشر: تهران: نشر نیماژ، ۱۴۰۰ / مشخصات ظاهری: ۴۸۸

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۷-۷۴۰-۱ / وضعیت فهرست نویسی: غیبا

یادداشت: کتاب حاضر از متن فرانسوی با عنوان "Contemporary mise en scène : staging theatre today"

به فارسی ترجمه شده است.

یادداشت: عنوان اصلی: Mise en scène contemporaine.

عنوان دیگر: اجرای تئاتر در آغاز هزاره‌ی سوم.

موضوع-نمایش -- تاریخ -- قرن ۲۰م. / Theater -- History -- 20th century

موضوع: نمایش -- تاریخ -- قرن ۲۱م. / Theater -- History -- 21st century

موضوع: نمایش -- تهیه و کارگردانی / Theater -- Production and direction

موضوع: تماشخانه‌ها -- صحنه‌آرایی و دکور / Theaters -- Stage-setting and scenery

شماره افزوده: حاجی ملاعلی، علی، ۱۳۵۶ - مترجم

رده بندی کنگره: ۲۱۸۶ PN / رده بندی دیویی: ۰۹۷۳۰۹۰۴۱ / ۷۹۲

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۵۴۵۴۴

پاتریس پاوی

میزانشن معاصر

اجرای تئاتر در آغاز هزاره‌ی سوم

مترجم: علی حاجی ملاعلی

نشر: نیماژ

مدیر هنری و طراح گرافیک: محمد جهانی مقدم

ویرایش: تحریریه‌ی نشر نیماژ

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: نقطه

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۱ / تیراژ: ۵۰۰ نسخه

ISBN: 978-600-367-740-1

قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان

نیماژ

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، خیابان لبافی‌نژاد، شماره ۱۸۴،

تلفن: ۶۶۴۱۱۴۸۵

Nimajpublication

Nimajpublication@gmail.com

www.nashrenimaj.com

۰۹۱۹۵۱۴۴۱۰۰

حق چاپ و نشر انحصاراً محفوظ است.

فهرست

۱. میزانشن از کجا آمده است؟ ۱۳
۲. جدیدترین رویکردها در میزانشن ۳۹
۳. تفاوت میزانشن و اجرا ۶۱
۴. گرایش‌های طراحی صحنه در فرانسه ۱۰۵
۵. میزانشن و متون معاصر ۱۳۱
۶. مسئله‌ی بینافرهنگی ۱۶۱
۷. تاثیر در دیگر کشورها ۱۸۵
۸. رسانه‌ها روی صحنه ۲۰۵
۹. واسازی میزانشن پست‌مدرن ۲۴۵
۱۰. تاثیر فیزیکال و دراماتورژی بازیگر ۲۸۱
۱۱. تفسیر نمایشنامه‌های کلاسیک: ۳۱۵

پیشگفتار

میزانسن از کجا آمده و چه مسیری را طی کرده است؟ این پرسشی است که اساساً درباره‌ی بشریت نیز صدق می‌کند و موضوعی است بسیار گسترده و فراگیر. برای اینکه بفهمیم میزانسن چه هدفی داشته و دارد، باید ببینیم اصطلاح و نظریه‌ی میزانسن از کجا آمده است. چرا میزانسن از حدود سال ۱۸۸۰، بعد جدیدی پیدا کرد؟ دوره‌ای که پیتر شوندری آن را عصر «درام مدرن» (۱۹۵۰-۱۸۸۰) می‌داند. در آن زمان چیزها معمولاً مبتنی بر یک نظام مشخص روی صحنه (scene) قرار داده می‌شدند (mise). اما با ظهور ناتورالیسم و آنگاه سمبولیسم بود که میزانسن چیزی فراتر از یک تکنیک شد. بدین معنا که خود هنر بود. حتی گاهی خود را از متن جدا می‌کرد. یک عمل صحنه‌ای بود که می‌خواست قواعد خود را داشته باشد.

اما بگذارید یک قرن جلو برویم. اکنون در آغاز هزاره‌ی سوم کجا هستیم؟ این همان چیزی است که در این کتاب به دنبال پاسخ‌گویی به آن هستیم. درک تاریخ تئاتر مدرن با بررسی آثار دراماتیک برجسته در طول یک قرن نسبتاً آسان است؛ اما بازشناسی سیر تطور و تحول میزانسن در یک قرن پیچیده‌تر و دشوارتر است. این امر زمانی غامض‌تر می‌شود که می‌بینیم در عصر چرخش

هزاره، میزانشن کارکردهای چندگانه‌ای پیدا کرده است. تا حدودی که نمی‌توانیم بگوییم آیا همچنان میزانشن است؟

برای درک حال باید گذشته را مطالعه کنیم و برای درک میزانشن باید تاریخ غنی اجراهای صحنه‌ای قرن گذشته را مرور کنیم. در ابتدا میزانشن باید مشروعیت خود را مطالبه و این امر را اثبات می‌کرد که نه به معنای دکور افزوده شده است و نه امری فرعی و الکی. میزانشن باید خود را به عنوان یک هنر اثبات می‌کرد نه چیزی در خدمت ادبیات. به نظر می‌رسد میزانشن برای اینکه در کنار هنرهای دیگر قرار گیرد باید درام و ادبیات را اساساً کنار بگذارد. اما آیا این امر عملاً محقق می‌شود؟ و در این صورت به کجا ختم می‌شود؟ امروزه ما شاهد این هستیم که میزانشن به کارهای متعددی تجزیه شده است. آیا میزانشن اکنون حقیقتاً تغییر کرده است تا حدی که دیگر قابل شناسایی نباشد؟ مرور سریع میزانشن در قرن بیستم نشان می‌دهد گذشته به خوبی و حقیقتاً، ریشه را برای آثار معاصر فراهم کرده است.